

Екологічні обов'язки громадян – як чинник сталого розвитку*

Варто зазначити, що в сучасних умовах зростаючого навантаження на довкілля важливого значення набувають екологічні обов'язки громадян.

В свою чергу, стаття 66 Конституції України зазначає, що "кожен зобов'язаний не заподіювати шкоди природі, культурній спадщині та відшкодовувати завдані збитки" [1]. Очевидним є те, що права не можуть існувати без обов'язків, які їм завжди кореспондують. Відповідно до назви ст. 12 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" - це обов'язки громадян у галузі охорони навколишнього природного середовища. Водночас доцільно говорити, що це обов'язки й у сфері природокористування, забезпечення екологічної безпеки тощо. [2, с. 34].

Екологічні обов'язки громадян є важливою складовою концепції сталого розвитку, яка ставить за мету саме збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь. У зв'язку зі зростаючою загрозою екологічних криз, актуальним завданням є посилення екологічної відповідальності громадян.

Одним з основних екологічних обов'язків громадян є дотримання норм екологічного законодавства. Зокрема, Закон України "Про управління відходами" покладає на кожного громадянина відповідальність за правильне поводження з відходами та їхню утилізацію [3]. У цьому контексті важливим є впровадження роздільного збору сміття на рівні домогосподарств, що є важливим кроком у зменшенні негативного впливу на довкілля.

Крім того, важливим обов'язком є те, що громадяни зобов'язані дбати про енергозбереження. В сучасних умовах відомо, що раціональне використання енергетичних ресурсів на побутовому рівні може значно знизити викиди парникових газів, сприяючи покращенню екологічної ситуації. Це включає впровадження енергоефективних технологій, використання екологічно чистих джерел енергії та зниження надмірного споживання ресурсів.

Ще одним важливим обов'язком громадян - є активна участь у заходах з охорони природи, таких як суботники, екологічні акції або підтримка громадських ініціатив, що спрямовані на збереження природи [4, с. 102]. Така діяльність сприяє формуванню екологічної свідомості та відповідального ставлення до природного середовища.

Також, ключовим завданням є саме формування правового виховання у екологічній сфері. Це означає, що мають бути створені певні умови навчання для громадян, яке буде спрямоване на підвищення рівня знань та екологічної культури населення. Це, в свою чергу, дозволить формуванню правильної екологічної моделі свідомості з дитинства, що є запорукою відповідальної поведінки у майбутньому. Це може включати

* Наукова керівниця – *Тетяна Кондратюк*, доцентка кафедри аграрного земельного та екологічного права імені В.З. Янчука Національного університету біоресурсів і природокористування України

навчання громадян основам екологічної безпеки та раціонального використання природних ресурсів через сучасні інтерактивні технології, різноманітні лекції тощо. Сучасне законодавство, зокрема Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища", акцентує увагу на необхідності громадян брати участь у природоохоронних заходах та екологічній освіті [5, с. 120].

Отже, підсумовуючи, варто відзначити, що екологічна свідомість громадян - є ключовою складовою для вирішення таких глобальних проблем, як зміна клімату, забруднення навколишнього середовища та вичерпання природних ресурсів. Виконання екологічних обов'язків — це не лише дотримання законодавства, але й відповідальна поведінка у повсякденному житті, яка передбачає зменшення відходів, раціональне використання ресурсів, енергозбереження та участь у екологічних ініціативах.

Громадяни, усвідомлюючи свій вплив на природу та навколишнє середовище, здатні сприяти побудові екологічно стійкого майбутнього для себе і для наступних поколінь. Лише через об'єднані зусилля на особистому, суспільному та державному рівнях можна досягти гармонії між економічним розвитком і збереженням екосистем.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Екологічне право України. Загальна частина : підручник / М. В. Краснова, Ю. А. Краснова.- К.: ВПЦ "Київський університет", 2021. - 190 с.
3. Про управління відходами: Закон України від 20 червня. 2022 р. № 2320/IX-ВР // Відомості Верховної Ради України. – ред. 2024 р. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>
4. Карпенко В. М. Екологічна свідомість громадян: шляхи розвитку. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 198 с.
5. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 черв. 1991 р. № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**